

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Wilno, Jagiellońska 2. Telefon: Redakcja 79, Administracja 99. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 2—3 popoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Administracja czynna od godz. 9—3 popoł. Rękopisów Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od godz. 1—3 popoł. Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9—3 i 7—9 wiecz. Konto czekowe P. K. O. Nr. 80.750. Drukarnia — ul. Śto Jańska 1, Telefon 3-40.

CENA PRENUMERATY: miesięczna z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 3 zł., z odbiorem w administracji 2 zł. 50 gr. Zagranicą 6 zł. CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetryowy przed tekstem—75 gr., w tekście 60 gr., za tekstem—30 gr., kronika redakc., komunikaty—30 gr. za mm. jednosp., ogłoszenia mieszkalniowe—30 gr. za wiersz. Do tych cen dolicza się: za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%, za zastrzeżeniem miejsca 25%, w numerach niedzielnych i świątecznych 25%, zagranicę 100%, zamiejscowe 25%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Za numer dowodowy 15 gr. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy, za tekstem 10-ciołamowy. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń.

Mandchoukouo.

Tak brzmi oficjalna nazwa nowego państwa, utworzonego przez Japonię na obszarach Mandżurji i części Mongolji wewnętrznej — dawnych prowincji Chin. W dniu 15 b. m. nastąpił akt uznania przez Japonię jej tworu, połączony z podpisaniem traktatu o treści krótkiej ale bardzo wyrażnej. Zawiera on dwa punkty, z których jeden uznaje i potwierdza wszystkie prawa i przywileje Japonii na terytorjum nowego państwa, wyzyskane poprzednio na mocy umów z Chinami, drugi zaś proklamuje sojusz polityczno-wojskowy przeciwko każdemu interwencji z zewnątrz, w imię czego Japonia ma utrzymywać na terenie Mandchoukouo niezbędne siły wojskowe.

Dalszym bezpośrednim skutkiem zawartego traktatu było obsadzenie przez urzędników japońskich najważniejszych stanowisk w administracji nowego państwa, oraz ustanowienie granic celnych pomiędzy niem a Chinami. Rząd japoński ogłosił ponadto przez usta mandżurskiego „ministra spraw zagranicznych”, że wszystkie państwa, które nie uznają „suwerenności” Mandchoukouo, nie będą mogły korzystać z praw nabytych od Chin względem tego terytorjum. Zasada „drzwi otwartych”, zazdrośnie strzeżona przez wielkie mocarstwa, szczególnie przez Stany Zjednoczone Am. Półn. została w ten sposób zniesiona.

Szereg tych niezwykle śmiałych i stanowczych kroków Japonii jest w gruncie rzeczy niczym innym jak za maskowaną aneksją części terytorjum Republiki Chińskiej.

Fikcyjność „niepodległości” mandżurskiej uwydatnia się najlepiej w fakcie, że na 30 milionów mieszkańców liczy ona 28 milionów Chińczyków — imigrantów z Chin właściwych, którzy w ciągu 20 lat ubiegłych napłynęli i stosunkowo gęsto (76 osób na milę kwadratową) zasiedlili nawpół pusty dawniej kraj. Tubylcy — mandżurowie — rozpięli się całkowicie w masie chińskiej i z nią językowo się zasympilowali.

Języka mandżurskiego dziś nikt tam nie zna. Jakichkolwiek sił politycznych, z własnej inicjatywy dążących do oderwania się od Chin kraj ten nie posiada. Ministrowie i generałowie nowego państwa — to ci sami Chińczycy, ze względu na oportunistycznych ulęgać woli potężnego oku panta. Pou-Li, władca nowego państwa jest synem zdeprawowanej ostatniej cesarzowej Państwa Środka.

Podróżnik szwajcarski p. Lindt drukuje w gazetach ciekawe obrazki, charakterystyczne niezrozumiały dla Europejczyka stosunek Chińczyków znajdujących się na służbie nowego państwa do Chińczyków — rebeliantów, którzy są faktycznymi panami kraju poza strefami kolejowymi i ośrodkami miejskimi. Obie „zwalczające się” strony nie czynią sobie wielkiej krzywdy, a rebeljanci zapoatrują się w amunicję przeważnie u swoich przeciwników. Oczywiście o tyle, o ile tego Japończycy nie widzą. Dowódcy rebeliantów tłumaczyli p. Lindtowi, że ich „przeciwnicy” z armji mandżurskiej nie mogą w obecnych warunkach uchylić się od wykonywania rozkazów swego rządu i występować przeciwko Japończykom. Postępują więc tak jak im naradza na kazdym chłodna rozważa i oczekują rozwoju wypadków z filozoficznym spokojem, ale zarazem z wyraźną nadzieją, że te wypadki obrócą się w końcu przeciwko „ich” rządowi i jego protektorom japońskim.

Opanowanie wielkiego kraju, zasiedlonego 30 milionami tego gatunku obywateli wydaje się być imprezą niesłychanie śmiałą i trudną. Ołbrzymia przewaga militarna Japonii wobec pograżonych w chaosie Chin jest niewątpliwą. Ale nasuwa się tu analogia z pochodem Napoleona na Moskwę w r. 1812. Heroiczne cnoty Japończyków są znane. Czy jednak uda się im umocnić w Mandżurji zanim kolos chiński stanie twardo na nogach i czy wytrzyma wówczas jego nacisk — to jest wielkie pytanie, które powinno interesować nie tylko Azję ale i Europę. Dziś stosunki wewnętrzne Japonii pchają ją na ryzykowną drogę zdobyci w Chinach. Od czasu Napoleona nie mamy przedsięwzięcia równie wielkiego i śmiałego. Nikt zapewne nie chce prorokować jak się ono zakończy kiedyś, ale nikt też, znający drogi wielkich procesów historycznych, nie może przeczyć, że Chiny mieszczą w sobie rezerwy strasliwie potężnych sił, których działania odczują w przyszłości nie tylko ich najbliżsi sąsiedzi. Mało się dziś o tem mówi i myśli, są to bowiem sprawy, wykraczające poza zakres żyjącego obecnie pokolenia.

KONFERENCJA ROZBROJENIOWA. Z Niemcami czy bez Niemiec? Rozbieżność zdań wśród Anglików.

GENEWA. (PAT). — Prezydium konferencji rozbrojenowej dyskutowało w dniu 22 b. m. kwestję kontroli przyszłych zobowiązań rozbrojenowych.

W toku dyskusji Paul—Boncour podkreślił, że stanowisko wielu delegatów odnośnie możliwej redukcji zbrojeń będzie w dużej mierze zależne od gwarancji wypełnienia zobowiązań międzynarodowych także i przez inne państwa. Wynika stąd konieczność ściślejszej kontroli. Z chwilą, kiedy wkroczy się na drogę ściśle określonych zobowiązań rozbrojenowych, trzeba wyposażyć komisję w szerokie kompetencje, w szczególności zaś udzielić jej prawa prowadzenia śledztwa na miejscu.

Litwinow oświadczył, że dyskusja w kwestji kontroli jest przedwczesna. Rosja jest zwolenniczką skrupulatnej kontroli i uważa, że komisja powinna obejmować przedstawicieli organów robotniczych.

W konkluzji prezydium poleciło delegatowi belgijskiemu opracowanie raportu. Po południu prezydium kontynuowało swe prace, odsyłając szereg spraw bądź do specjalnych sprawozdawców, bądź też do komisji technicznych. Dyskusja nad kwestją bombardowania powietrznego została odroczone na wniosek przewodniczącego komisji lotniczej, motywującą swe propozycje tem, że nieobecna jest delegacja niemiecka, która w tej sprawie zgłosiła pewne wnioski. Przewodniczący Henderson zaproponował odroczenie swej sprawy, ze względu na nieobecność delegacji niemieckiej do poniedziałku. Wynikałoby z tego, że Henderson spodziewa się powrotu niemieckiej delegacji na następne posiedzenie.

Ostatnim punktem były kwestje polityczne, do których, według rezolucji z dnia 23 lipca, należy także i za gadnienie równoprawnienia wojskowego, wysunięte przez Niemcy.

Delegat angielski sir John Simon podkreślił, że prezydium ma zadanie przygotowanie pewnych kwestji, ale nie może dyskutować wielkich zagadnień politycznych, które należą do komisji głównej. W tym samym duchu wypowiedział się Paul—Boncour.

Henderson zaatakował wówczas tezę sir Johna Simona, wyrażając zdziwienie, że delegacja angielska sprzeciwia się rozpatrywaniu tej kwestji politycznej. Henderson jest zdania, że sprawy tego rodzaju, jak ta, którą wywnioskował list niemieckiego ministra spraw zagranicznych, winny być przedyskutowane przez prezydium.

wśród europejskich członków Ligi, Japonia wzięła kurs ostry i grozi wstąpieniem z instytucji genewskiej w razie jeżeli raport ten miałby zostać serjo potraktowany. Ponieważ takie same tendencje — choć z innych powodów — okazują Niemcy i Włochy, grozi Lidze zupełne rozbiście. Oczywiście w tej sytuacji nie jest ona zdolna do żadnego stanowczego kroku, nawet w formie werbalnej. Daleka Mandżuria stała się więc nieoczekiwanie ciężką groźbą deską europejskiego solidaryzmu, moźolnie montowanego w Genewie.

Usadowienie się Japonii na kontynencie azjatyckim nie napotyka na większe przeszkody ze strony państw trzecich, a bezpośrednio zaciepienie Chin nie są dziś jeszcze zdolne do oporu. Z zewnątrz przeto japońskiej imprezie nie przeciwstawiają się siły groźne. Najpotężniejszym wrogiem imperjalizmu japońskiego jest sytuacja wewnętrzna państwa Mikada.

Socjalne i gospodarcze stosunki są tam napięte jak cięciwa łuku. Szybkie i ostateczne zwycięstwo i pacyfikacja Mandżurji, która umożliwiła eksploatację i stworzyła teren dla kolonizacji, może dać Japonii ujęcie gromadzącym się w niej materiałom wybuchowym. W przeciwnym razie — co wydaje się bardziej prawdopodobne — państwo Wschodzącego Słońca czeka tragiczna przyszłość.

BERLIN. (Pat). Półoficjalnie donoszą, że rząd niemiecki nie odpowie na list przewodniczącego konferencji rozbrojenowej Hendersona. Stanowisko rządu niemieckiego przed stawia ustnie minister spraw zagranicznych von Neurath w rozmowie z Hendersonem. Co się tyczy podjęcia ewentualnych nowych rokowań w sprawie udziału Niemiec w konferencji rozbrojenowej, to rząd Rzeszy uważa, że inicjatywa w tym względzie nie może wyjść od niego.

GENEWA. (Pat). Po południu przybył do Genewy niemiecki minister spraw zagranicznych von Neurath.

Rola Neuratha w Genewie.

BERLIN. (Pat). Półoficjalnie donoszą, że rząd niemiecki nie odpowie na list przewodniczącego konferencji rozbrojenowej Hendersona. Stanowisko rządu niemieckiego przed stawia ustnie minister spraw zagranicznych von Neurath w rozmowie z Hendersonem. Co się tyczy podjęcia ewentualnych nowych rokowań w sprawie udziału Niemiec w konferencji rozbrojenowej, to rząd Rzeszy uważa, że inicjatywa w tym względzie nie może wyjść od niego.

Dlaczego Herriot wrócił do Paryża? Chaos w sprawie rozbrojenia.

PARYŻ. (Pat). Prasa francuska za mieszczą inspirowany komunikat w sprawie nagłego powrotu Herriota do Paryża. Herriot, który przybył wczoraj do Genewy, udał się tegoż dnia wieczorem w powrotną drogę do Paryża, dokąd przybył dziś o godz. 7 rano.

Przyjazd premiera do Genewy na stał się przedmiotem ewentualnych debat w kwestji niemieckiej, że by w razie konieczności wziąć w nich udział w właściwym mu jako głowie rządu francuskiego autorytetem. Ze względu na to, że debaty nie odbyły się, obecność premiera przestała być konieczna. Herriot zostanie więc w Paryżu do poniedziałku, to jest do dnia otwarcia 13 sesji Ligi Narodów. Herriot wykorzystał swój krótki pobyt w Genewie, aby nawiązać kontakt z członkami delegacji francuskiej poruszyć z nimi aktualne kwestje i wreszcie, aby prowadzić rozmowy z angielskim ministrem spraw zagranicznych Johnem Simonem, z którym wspólnie odbył podróż.

Ze swej strony Petrinax donosi z Genewy, że premier francuski odniósł

przebieście całkowite do porządku dziennego nad nieobecnością Niemiec. Charakterystycznym jest, że prezydium tworząc dziś nowy komitet do sprawy handlu bronią, nie przewidziało udziału w nim delegata niemieckiego. Należy także podkreślić, że nikt z prezydium nie wystąpił na rzecz dyskusji w sprawie udziału Niemców w konferencji.

GENEWA. (Pat). Po południu przybył do Genewy niemiecki minister spraw zagranicznych von Neurath.

Pogłoski o zmianie rządu we Francji.

PARYŻ. (Pat). Według pisma „Le Petit Bleu”, po wyborach do Senatu francuskiego ma nastąpić zmiana gabinetu. Nie wiadomo dotychczas, przy jakich okolicznościach ma dojść do tego, a przynajmniej nie się o tem nie wspomina. Premierem przyszłego gabinetu miałby zostać Chaumet. Herriot zostanie nadal ministrem spraw zagranicznych, Laval przejdzie do sprawiedliwości, Tardieu otrzyma

Burzliwe posiedzenie Sejmu pruskiego.

BERLIN. (Pat). Czwartkowe posiedzenie Sejmu pruskiego było bardzo burzliwe. Narodowi socjaliści rozpoczęli obstrukcję, nie dopuszczając do głosu posła niemiecko-narodowego Steuera, który, uzasadniając wniosek swej frakcji o uchylenie uchwały Sejmu, nawołującej urzędników do nieposłuszeństwa wobec komisarycznego rządu, atakował ostro hitlerowców. Przewodniczący Sejmu dwukrotnie musiał przerywać posiedzenie. Po wznowieniu obrad większość posłów hitlerowskich opuściła salę.

Konflikt zlikwidowany.

BERLIN. (Pat). Burzliwe posiedzenie Sejmu pruskiego zakończyło się przyjęciem wniosku narodowych socjalistów, który naradzie likwiduje konflikt między Sejmem a rządem komisarycznym. Wniosek przyjęty został 156 głosami. Orzeka on, że urzędnicy państwowi obowiązani są do wykonywania przepisów konstytucji, o ile odrzucił między innymi wniosek hitlerowców o zawieszenie immunitetu byłego premiera Brauna, przyjął na tomiasz kilka rezolucji w sprawie akcji pomocy dla górnictwa.

Wprowadzenie kar cielesnych w szkołach hamburskich.

HAMBURG. (Pat). Władze szkolne w Hamburgu wydały rozporządzenie, dopuszczające kary cielesne w szkołach w wypadkach stałego kłamstwa, lenistwa lub nieposłuszeństwa, powtarzającej się niecierpliwości, uderzenia w głowę są niedozwolone. Każda kara cielesna musi być zanotowana w specjalnym dzienniku.

Lakoniczny dziennik ekonomisty.

Ostatnia moda mająca służyć do zalatywania dziur w budżetach państwowych — to konwersja. Najczęściej jest to zamiana dłu gu państwowego wyżej oprocentowanego na niższe oprocentowany. Zaczęło się od konwersji angielskiej. Rząd angielski postanowił skonwertować 2 miljarde funtów i zmniejszyć oprocentowanie pożyczki wojennej „War Loan” z 5 proc. na 3 i pół proc. Jak dotąd skonwertowano już 90 proc. obligacji Świętego postanowił konwersję parlament francuski. Konwersja ma objąć sumę 85 miliardów fr. i ma dać budżetowi francuskiemu przeszło 1 miliard oszczędności w ciągu roku. Nosi się z zamiarem konwersji rząd niemiecki. Ale w obecnej sytuacji politycznej — widoki jej powodzenia są znikome. W Polsce sferki rolne wysuwają projekt generalnej konwersji, lub ulg w oprocentowaniu kredytów krótko terminowych udzielonych rolnictwu. Ale przeciw takiej konwersji protestują nasze banki. Spodziewane są w najbliższym czasie konwersje długów w Stanach Zjednoczonych i we Włoszech.

„Kupuj angielskie”, „Buy British” — przy latuje ponad całą Anglię. Rozkaz pędzi z góry, Anglię są karni i rozumieją, że samowystarczalność stała się obecnie jedyną drogą dla wybrnięcia z tarapatów, w jakie wpadł przemysł angielski.

A więc najpiękniejsza konwersja, potem samo wystarczalność, a co będzie dalej?

Fale strajków w Ameryce wciągają się coraz szerszą. W dalszym ciągu na drogach amerykańskich stoją posterunki farmerów, które nie dopuszczają wozu towarów do miast. W Baltimore strajkuje 10.000 robotników fabrycznych. W stanie New Jersey strajkuje kilka tysięcy robotników z przędzalni jedwabnych. W mieście Rokington wybuchł strajk włókienniczy. W stanie Missisipi strajk kuje kilka tysięcy rybaków i marynarzy stał ków rzecznych. Strajk ma przebieg burzliwy. Strajkujący obrabowali przed paru dniami skład z rybami. Bomby policjantów amerykańskich wciąż żują.

Onegdaj w Zagłębiu naftowym robotnicy podjęli normalną pracę. Umowa zawarta pomiędzy delegacją robotników, a przedsiobcami naftowymi, ma obowiązywać 12 miesięcy.

Ceny produktów naftowych w Anglii podniosły się. Nikt nie wie dlaczego, a wszyscy wiedzą, że podniesienie się także w innych krajach. Mamy więc jeszcze jedną spekulację koncernowa. Zdaje się jednak, że koncern naftowy przegłębował się. Zupenie nieśnie lekceważy on swego sowieckiego konkurenta. A tymczasem po skutecznym rozmowach pariskich, Rosja rozmawia o dostawach na rynek japoński a już zalała się z niektórymi grupami przemysłowymi w Kana dzie, której ma dostarczyć 2 tys. ton wazmian za 50 tys. ton aluminium.

Potanie czy nie potanie? — głowią się ludzie, gapiąc się i kibicując kampanii przeciw kartelowi. Jak wiadomo — od 1 października r. ma potanie cukier o 20 groszy na kilogram. Niektórzy mówią, że to zamalo i wylizają w ten sposób: 1) koszt produkcji 1 kilograma wynosi 50 groszy, 2) podatek — 40 groszy, 3) dotychczasowy zysk przemysłowca i kupca aż 70 groszy. Wszystko do brze ale czemu aż 70 groszy? Wprawdzie trzeba wziąć więcej w kraju, żeby choć trochę wylizać zagranicę, by zdobyć walutę zagranicą, bez której nasza waluta „nie da rady” — ale czy nie wystarczy trochę mniej?

A węgiel? Odbyły się konferencje ministerjalne, na których stwierdzono że nie ma powodów, by węgiel drożał. A więc węgiel musi potanieć. Państwo ze swej strony ma obniżyć koszt przewozu, a przemysłowców zmusi się do zmniejszenia cen. Czekałmy.

Kiedy jest dobrze, z poklębeniem patrzy się na początkujących konkurentów, którzy też chcieliby coś złiznąć. Mówi się wtedy: niech się ta mucha pożywi. Co innego, gdy przyćmienie bieda. Wtedy każda mucha wprowadza w szal i... „banzaj!” „banzaj!” „ke sim!”

Właśnie kupcy pomorscy zauważyli że funkcjonariusze kolejowi i członkowie ich rodzin, korzystając z bezpłatnych lub ulgowych biletów przywożą sobie po tanich cenach towary z fabryk łódzkich i bielskich. Były wypadki, że niekiedy przywozili, ale i sprzedawali te towary swoim znajomym. Kupcy oburzyli się i piszą do ministra.

GIEŁDA WARSZAWSKA PIENIĘŻNA.

DEWIZY: Londyn 30,88 — 30,73. Nowy York 8,910 — 8,899. Paryż 34,98 — 34,89. Szwajcaria 172,20 — 171,77. Włochy 45,80 — 45,58. Berlin 112,45. Tendencja niejednorodna. AKCJE: Bank Polski 90,75 — 92 — 91. Czeskość 28. Cukier 20. Węgiel 17,25. Lilpop 14,25. Ostrowiec ser. „B” 34 i pół.

ZBOŻOWA.

WARSAWA, 22. 9. — Na dzisiejszym zebraniu giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie notowano za 100 kg. paryet wagon Warszawa w handlu hurtowym, w ładunkach wagonowych: żyto 16,25 — 16,30, pszenica jednolita 28,50 — 29, pszenica zbierana 28 — 28,50, owies jednolity 16,50 — 17, owies zbierany 15,25 — 15,75, jęczmień na kaszę 16 — 16,50, jęczmień browarny 18 — 19, gryka 17 — 19, proso 18 — 20, groch polny 16,50 — 17, 26 — 29, pszenka 18 — 20, siemię lniane bazis 32 — 34, koniaryna biała surowa 120 — 160, koniaryna biała bez kanianki o czystości do 97 proc. 160 — 200.

Kto wygrał?

WARSAWA. (Pat). Ciągnięcie V klasy 25 Loterii Państwowej w dniu 22 b. m.: 20 tysięcy złotych — 107.914; po 5 tysięcy złotych — 15.253, 52.799, 100.862, 113.880, 158.815; po 3 tysiące złotych — 1714, 46.711, 63.953, 83.332, 108.510 i 123.509.

WIEŚCI I OBRAZKI Z KRAJU

Ogień narzędziem zemsty.

Bracia Jan i Wincenty Magunowie ze wsi Poszyłacie gm. rzeszańskiej prowadzili w lasach tryb życia. Rzadko kiedy pomagali w domu przy robotach rolnych. Rodzina uważała ich za dorożkarzy i na ten też często słowo wchodziło.

Podobny fakt miał miejsce niedawno, kiedy obaj bracia w stanie podniecenia powrócili z miasteczka. Moeno podnieceni rozporozdzili się z domownikami która przeto działo się w bójce.

Wobec twardej postawy całej rodziny

Jan i Wincenty zmuszeni byli ustąpić i z dalszej walki zrezygnować.

Otrzymał jednak w czasie walki guzy wprawy ich w formuły sąd. Postanowili zemiścić się na rodzinie. W tym celu zabrali do swego mieszkania snopy słomy i rozłożyli ogień chęć w ten sposób puścić z dynamy cały dom mieszkalny. Na szczęście sąsiedzi w porę zauważyli ogień, podnieśli alarm i z trudem ogień stłumili.

Obaj braciarskowie zostali aresztowani.

Z pogranicza.

Mały ruch graniczny.

Dowiedujemy się, iż zamknięcie t. zw. małego ruchu granicznego na pograniczu polsko litewskim nastąpi w drugiej połowie października r. b. Po tem terenie będą jednak udzielane przepustki indywidualne rolnikom, lecz już tylko za zgodą starostów polskiego i litewskiego.

Ruch graniczny na pograniczu polsko litewskim będzie trwał jak zwykle niemal cały rok.

Według danych statystycznych w r. b. sezonowym granicę polsko litewską zarówno z Polski i z Litwy przekroczyło 213 tys. 145 rolników, którzy w celach rolniczo gospodarczych na podstawie przepustek granicznych przebywali po stronie polskiej i litewskiej, gdzie posiadają pola, łąki a na wet i budynki gospodarskie.

Zaznaczyć należy, iż w r. b. stosunek władz litewskich a przedwojennych ziem strażników litewskich był zupełnie poprawny wobec rolników przy bywających z Polski. W r. b. niemalże nie zanotowano żadnych porwań, aresztów, bicia i rabunków ze strony Litwinów, co w poprzednich latach nie stęty tak często miało miejsce. W r. b. ruch graniczny w porównaniu z latami poprzednimi był bardziej ożywiony i procentowo wykazał zwiększenie o 17-20 procent.

Kino Dźwiękowe EDISON W LIDZIE

DZIŚ i dni następnych potężne arcydzieło dźwiękowe p. t. KRÓL JAZZU

W rolach głównych: John Boles i Jeanette Loff.

Cały film wykonany w naturalnych kolorach.

Film ten przewyższa wszystkie dotychczasowe rekordy kinematografii dźwiękowej i sceny światowej. „Król Jazzu” jest rewelacją w dziedzinie dźwiękowej, stanowi kalejdoskop piękna, barw i pomysłów, fantastyczną ekwilibrystykę melodii i efektów. Każdą scenę cechuje przepych wystawy, niemiejący sobie równego.

4 lata więzienia za pół komunistycznej gazety.

Dnia 22 b. m. przez Sąd Apelacyjny w Wilnie stanęło 5 mieszkańców wsi Adamowo i Niekraszewo gm. żuchowickiej powiatowego, oskarżonych o to, że od listopada 1931 r. na terenie gminy brali udział w spisku pod nazwą: „Kom. Partia Zachodniej Białorusi”; wzięcia o tem, że spisek ten ma na celu zamach na ustroj i całość terytorjalną państwa.

Podajemy nazwiska i wiek: Zachar Wojno (lat 22), Jan Zabienko (lat 27), Jan Ginyd (lat 36), Dawid Kurasz (lat 28) i Borys Rohacz (lat 24).

Oskarżeni są z art. 102 c i k. k. Zostali przychwyty przez funkcjonariuszów policji na rozrzucaniu ulotek, wzywających do powstrzymania się od pracy, strajku rolnego i sabotażu w majątkach.

Po interwo do sądu. Śledztwo wpadło na trop dwu żaczek we wsi Tarasewie i Wielkiej Swobodzie. Jako dowód rzeczowy ujęto sześć poczytych w jednym z oskarżonych pół gazet komunistycznej p. t. „Czerwony Świat” przyniesiony ze wsi Ługi i kontemplowany jak obiekt sakramentalny.

Obrona w osobach adwokatów Neymana i Andrejewa usiłowała wykazać kruchość dowodów nalezienia oskarżonych do partii.

Sąd po naradzie postanowił karę wyznaczoną przez Sąd Okręgowy zmniejszyć: Wojnę z 5 na 4 lata więzienia, pozostałym z 4 na 2 lata.

Echa afery w Lombardzie.

Na wokandy wydziału cywilnego Sądu Okręgowego znalazła się sprawa b. dyrektora firmy Lombard, Stanisława Jagody. Jest to jeden z odprysków słynnych afer w Lombardzie.

31 lipca ub. r. większość udziałowców Wileńskiego Towarzystwa Handlowo Zastawowe „Lombard” przy ulicy Biskupiej sprzedało swoje udziały dyrektorowi tego lombardu Jagodzie i jego żonie.

Cena udziałów została pokryta przez Jagodę nie z jego kieszeni prywatnej lecz środkami finansowymi Lombardu.

Obecnie kurator lombardu kieruje powództwo cywilne o odszkodowanie 50.000 zł. przeciw Jagodzie i tym z pośród udziałowców, którzy sprzedali mu swe udziały. Istnieje bowiem przypuszczenie, iż wzięli z jakichś pieniędzy Jagoda pokrywa ich kupno.

Obok Jagody zasiadli w ławie pozwanym: Bejnaronowicz (członek Zarządu firmy), Stawinski, Grabowski, Kuroj, Bejnaronowicz, Ilenczyk, Jasiński i inni.

Obronę wnoszą: w imieniu Jagody adw. Szyzkowski, Bejnaronowicz i Stawinski; obrońcy broni adw. Krzyżanowski, a Bejnaronowicz, Ilenczyk i inni adw. Łucywek.

Wyrok wsi jeszcze w powietrzu.

W celu dostarczenia dodatkowych dokumentów, sprawę odroczone.

Wardzeński po sądach, jak Marek po piekło.

Główna sprawa w sprawie Wardzeńskiego dotychczas nie może znaleźć swego finału. W I instancji 31 sierpnia 1931 r. Wardzeński został uniewinniony. Prokuratura złożyła skargę apelacyjną ale dnia 16 stycznia 1932 r. Apelacyjny Sąd potwierdził wyrok Okręgowy.

Wówczas wiceprokurator Turowicz zasądził ten wyrok do Sądu Najwyższego który sprawę przekazał specjalnemu komitejowi 7 sędziów ze względu na trudne zagadnienia w sprawie w kwestii prawa cywilnego.

Kolegium owo wyraziło swą opinię i wyrok Sądu Apelacyjnego został uchylony.

Dnia 20 b. m. sprawa poraz trzeci znalazła się na wokandy sądowej w Sądzie Apelacyjnym w Wilnie gdzie zapadł wyrok skazujący Wardzeńskiego na 1 rok więzienia z tym że wieszaniem na 3 lata. Kodeks z roku 1932 tym razem wyświadczył oskarżonemu niedługoż ustugę (par. 260 punkt 2).

Sprawa o tyle była ciekawa że nie toczyła się w płaszczyźnie dowodów winy, lecz zamieniła się w spor akademicki na temat interpretacji praw.

W dniach 20 i 21 września przebywał w Baranowiczach na sesji wyjazdowej Nowożyłki Sąd Okręgowy w następującej składowości: przewodniczący p. sędzia Zapolski, pp

Pięć spraw komunistycznych w Baranowiczach.

W czasie 2-dniowego pobytu Nowogrodzkiego Sądu Okręgowego na sesji wyjazdowej w Baranowiczach, rozpatrzono 5 spraw komunistycznych, w których ogółem na ławie oskarżonych zasiadło 27 osób oskarżonych z art. 102 k. k. o należenie do KPZB. i działania w kierunku obalenia obecnego ustroju w Polsce, dążąc do odwrócenia ziem północno-wschodnich od całości Rzeczypospolitej.

Sąd Okręgowy w czasie przewodu sądowego wszystkim oskarżonym udowodnił ich winę i skazał w 1-szej partii — mieszkańców wsi Sieniawska Swoboda, gminy Turzecz, powiatu stołpeckiego: Wasiliewskiego Borysa na 6 lat ciężkiego więzienia, Balagunowskiego Arseniusza, Poreskiego Eugenjusza i Tarasewicza Mikolaja na 4 lata ciężkiego więzienia oraz Balagunowicza Eugenjusza na 3 lata ciężkiego więzienia. W ostatnim sędzi Wasiliewski pro

Samolot spadł do rzeki.

Z Oran donoszą, iż wczoraj do rzeki Meżanki spadł litewski samolot, który leciał z Szawel do Kalwaryj.

W ostatniej chwili lotnik zorientował się, iż jest na terenie polskim cofnął się z zamiarem lądowania w pobliżu Dmitrowa. Skutkiem jednak nieumiejętnego lądowania spadł do rzeki. Lotnik wyostał się z wody i zaalarmował strażników litewskich którzy w ciągu całego dnia dwukrotnie wydobylali samolot. Dopiero około godz. 7 wiecz. z pułtanem skrzydłami samolot wydobyto na brzeg.

NOWA FAŁA WYSIEDLEŃCZA. Represje Sowietów za ujawnianie tajemnic.

Na poszczególnych odcinkach granicznych wysiedlano ostatnio zgromadzone 20 osób przez władze cudzoziemców. Wśród wysiedlonych na odcinku granicznym Stojce Kozdrowice i Domaniwiczce znajdują się trzech turystów angielskich, jeden Amerykanin, dwóch Czechów i Niemiec. Wśród turystów amerykańskich jeden posiadał auto, które zostało za rekwirowane w Sovietach za rzekome podatki od zakupionych fantów w Rosji. Auto Amerykaninowi Stompsonowi zabrano w całości i w Negorojeje wraz z cenami mi rzeczami.

Niemiecy. Uduśli dziecko i rzuciły na pole.

We wsi Świętniki gm. niemieckiej przy zatrzymaniu została Scholastyka Borewiczowa, która wspólnie ze swą matką uduśliła nowonarodzone dziecko i rzuciła zwłoki na pole. Właściciel przypadkowo znalazł zwłoki w stanie zupełnego już rozkładu i zameldował o tem na posterunku.

Kobiety aresztowano. (c).

Bolączki i niedomagania komunikacji miejskiej

dzisiaj będą tematem narad Magistratu.

Dzisiaj o godz. 9 rano zwołane zostało w Magistracie posiedzenie radzieckiej Komisji do spraw komunikacji miejskiej. Na posiedzeniu tem przedstawiciel sekcji technicznej wystąpi z dłuższym referatem informacyjnym w sprawie niedotrzymania u mowy ze strony Towarzystwa Miejskich i Zamięscowych Komunikacji (Arbon). Na posiedzenie to zaproszony został również przedstawiciel Arbonu dla udzielenia wyjaśnień i ewentualnego odparcia stawianych zarzutów.

Dookoła zatargu w „Arbonie“.

Dnia 21 września r. o godzinie 1 w nocy w lokalu Ryd Główny Zjednoczenia Robotn. Związków Zawod. Ziemi Północno Wschodnich przy ul. wielkiej 34 odbyło się ogólne zebraenie sprawozdawcze pracowników Samochodowych firmy „Arbon“. Komisja dla spraw zatargu między T-m Arbon a pracownikami samochodowymi m. złożyła sprawozdanie z dotychczasowej działalności. Komisja odbyła cały szereg konferencji z Dyrekcją T—wa Arbon w osobie p. sekretarza Masalskiego, oraz w Inspektoracie Pracy. Komisja opracowała postulaty oraz wysunęła żądania cofnięcia wy

Nowa oferta w Magistracie

na jezdnię ze sztucznego kamienia.

Dowiedujemy się, że do Magistratu wpłynęła oferta budowy nowych jezdni ze sztucznego kamienia. Ofertę taką za pośrednictwem swego przedstawiciela złożył Syndykat Cementowców.

Należy zaznaczyć, że sztuczny kamień wykonywany jest na podobieństwo płyt betonowych. Głównym materiałem składowym jest cement portlandowy. Zaletą kamienia sztucznego jest różnorodność kolorów, tworzący w ten sposób jezdnię optycznie bardzo efektowną.

Do oferty tej, jak się dowiadujemy, czynnik miarodajny stosunkowo wagi się przychylnie proponując Syndykatowi wykonanie na własny koszt odcinka jezdni o powierzchni 200 m. kwadr. O ileby próba ta dała pomyślne rezultaty i jezdnie okazała się praktyczną, Magistrat zastosowałby kamień sztuczny w szerszym zakresie przy budowie innych odcinków jezdni.

Ze swojej strony Syndykat zapropo nował wykonanie na własny koszt większego odcinka jezdni z tem, że koszty budowy zostaną przez Magistrat uregulowane po upływie okresu gwarancyjnego, mniejszejze po upływie kilku lat. W ten sposób jezdnie z kamienia sztucznego otrzymałaby cała ulica Gdańska.

W sprawie tej ostateczna decyzja jeszcze nie zapadła, w każdym bądź razie jak już zaznaczyliśmy wyżej, ma ona duże szanse powodzenia.

OSOBIŃKA.

— Z pobytu p. woj. Kirtiklisa w Wilnie. Bawiący w ciągu ostatnich dwóch dni w charakterze prywatnym w Wilnie były wojewoda wileński a obecnie pomorski p. Stefan Kirtiklis złożył m. in. wczoraj wizytę kierownikowi sekretariatu woj. BBWR, p. posłowi St. Doboszewi, zwiedzający jednocześnie nową siedzibę Bloku przy ulicy św. Anny 2. Wczorajem pociągiem pośpiesznym p. woj. Kirtiklis odjechał do Torunia, żegnany przez Hezno grono przedstawicieli miejscowego społeczeństwa.

MIEJSKA.

— Klinkierowanie ul. Zamkowej. Od dnia 26 b. m. kierownictwo robót przy budowie jezdni klinkierowej na ul. Zamkowej przystąpi do asfaltowania jezdni na przestroni od ul. Król

ŻAR KRWI

Najpotężniej film egzot. z krainy błądliwej i słowia w najpoczytniejszej pow. Blasco Ibaneza

DEMONE MIŁOŚCI

NAD PROGRAM: Najnowsze aktualja dźwiękowe. Paramount'u i PAT'a. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10, w święta i 2-jej

ŻAR KRWI

Najpotężniej film egzot. z krainy błądliwej i słowia w najpoczytniejszej pow. Blasco Ibaneza

DEMONE MIŁOŚCI

NAD PROGRAM: Najnowsze aktualja dźwiękowe. Paramount'u i PAT'a. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10, w święta i 2-jej

ŻAR KRWI

Najpotężniej film egzot. z krainy błądliwej i słowia w najpoczytniejszej pow. Blasco Ibaneza

DEMONE MIŁOŚCI

NAD PROGRAM: Najnowsze aktualja dźwiękowe. Paramount'u i PAT'a. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10, w święta i 2-jej

ŻAR KRWI

Najpotężniej film egzot. z krainy błądliwej i słowia w najpoczytniejszej pow. Blasco Ibaneza

DEMONE MIŁOŚCI

NAD PROGRAM: Najnowsze aktualja dźwiękowe. Paramount'u i PAT'a. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10, w święta i 2-jej

ŻAR KRWI

Najpotężniej film egzot. z krainy błądliwej i słowia w najpoczytniejszej pow. Blasco Ibaneza

DEMONE MIŁOŚCI

NAD PROGRAM: Najnowsze aktualja dźwiękowe. Paramount'u i PAT'a. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10, w święta i 2-jej

ŻAR KRWI

Najpotężniej film egzot. z krainy błądliwej i słowia w najpoczytniejszej pow. Blasco Ibaneza

DEMONE MIŁOŚCI

NAD PROGRAM: Najnowsze aktualja dźwiękowe. Paramount'u i PAT'a. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10, w święta i 2-jej

ŻAR KRWI

Najpotężniej film egzot. z krainy błądliwej i słowia w najpoczytniejszej pow. Blasco Ibaneza

DEMONE MIŁOŚCI

NAD PROGRAM: Najnowsze aktualja dźwiękowe. Paramount'u i PAT'a. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10, w święta i 2-jej

Epidemia tyfusu brzuszego w Wilnie i na prowincji.

W Wilnie wybuchła epidemia tyfusu brzuszego.

W Wilnie wybuchła epidemia tyfusu brzuszego. Władze sanitarne za notowały już 15 wypadków zasłabnięć na tyfus brzuszyny i 2 na planistę. W związku z tem władze sanitarne wydały jaknajostrożniejsze zarządzenia, przyczem postanowily przeprowadzić szczegółową inspekcję w tych domach, gdzie zanotowano wypadki za słabnięcia na ty epidemie.

Równocześnie sygnalizują z Trok, iż na terenie powiatu wileńskiego trockiego szerzy się epidemia tyfusu brzuszego.

„Słodka“ tajemnica fabryki „Sład“.

Polcja śledcza prowadzi obecnie dochodzenie przeciwko zarządowi wileńskiej fabryki sacharyny „Sład“ mieszczej się przy ulicy Miłosterskiej Nr. 6.

Wyprodukowaną sacharynę fabryce dozwolono było sprzedawać jedynie aptekom i składom aptecznym.

Ostatnio jednak policja śledcza otrzymała poufne informacje że fabryka sprzedaje sacharynę również osobom prywatnym.

W tym dniu władze śledcze otrzymały powiadomienie z Warszawy, że został tam zatrzymany na grzeczny czynku oszustwa wesołowego jakiś nieznan osobnik, który po aresztowaniu nie chciał wyjawić ani swego prawdziwego nazwiska, ani też miejsca stałego zamieszkania. Dupiero po upływie kilku dni zdołano ustalić, że zatrzymanym jest Abram Geken i pochodzi z Wilna. Ukrywanie przez Gekena nazwiska nasunęło policji warszawskiej podejrzenie że ma on jeszcze inne grzechy na sumieniu popełnione

ZEBRANIA I ODCZYTY.

— Ze Związku Nauczycielstwa Polskiego. W piątek dnia 23 b. m. w sali Gimn. Państw. im. A. Czartoryskiego odbędzie się o godz. 20 walne zebranie Oddziału Wileńskiego Z. N. P.

SPRAWY SZKOLNE.

— Staraniem Kola Medyków USB. — Sala Śniadeckiego USB. w Wilnie w sobotę dn. 8 października 1932 roku i 9 października 1932 roku o godz. 18 odbędzie się dwa odczyty: Gr. Melanji Lipińskiej, laureatki Akademii Medycyny Paryskiej i Instytutu Paryskiego p. t.

ROŻNE.

— Sala Konserwatorium. W niedzielę 25 b. m. koncert laureatki międzynarodowego konkursu śpiewaczego w Wiedniu Luby Lewickiej.

ZABAWY.

— Impreza p. n. „Dożynki“ odożona na dzień 25 września (na najbliższą niedzielę) odbędzie się w Parku im. gen. Żeligowskiego o godz. 12.

OBŁAWA POLICYJNA.

W dniu wczorajszym agencja wydziału śledczego przeprowadziła obławę w szeregu knajp złodziejskich i innych podległych lokalach. W wyniku obławy zatrzymano kilkunastu podejrzanych złodziei, których osadzono w areszcie. Podczas przeprowadzonych rewizyj zatrzymano również pewną ilość skradzionych rzeczy, które zwrócono poszkodowanym.

WYŁUDZENIE PIENIĘDZY POD PRETEKSTEM OZENKU.

W dniu wczorajszym zgłosiła się do wydziału śledczego panna Engenia L. z ulicy Wielkiej i oskarżyła szewca Bolesława Chyba o zamieszkanie przy ulicy Stefankiej Nr. 11 o wyłudzenie od niej pod pretekstem ożenku 142 zł. Policja wdrożyła dochodzenie (c).

BOJKA NA RYNKU DRZEWNYM.

Wczoraj w godzinach wieczornych wywiązała się na rynku Drzewnym pomiędzy kilku handlarzami ryba krwawa bojka podczas której został dotkliwie poturbowany handlarz ryba S. Wyszniński zamieszkały przy ulicy Sofjaniej Nr. 4. Ranego odwieziono do ambulatoryjnego pogotowia ratunkowego, gdzie udzieliłono mu pierwszej pomocy. (c).

Dźwiękowe Kino CASINO
ul. Wielka 47, tel. 15-41.

Teatr światowy PAN
ul. Wielka 42, tel. 5-28

Teatr światowy HELIOS
ul. Śleska 38, tel. 9-26

Dzisiaj uroczyste otwarcie sezonu KRISS
niesamowitym egzotycznym filmem p. t.

Dzisiaj po raz pierwszy w Wilnie! Sensacyjno-salonowy dramat z życia hiszpańskiego, arcydzieło produkcji francuskiej p. t. W roli tytuł. niezapomn. Gabriel Gabrio

Powtórzenie premjery! Super-przebój europejskiej produkcji 1932-33 roku. Arcydział, które poruszyło publiczność całego świata. Największa gw. Brygida Helm

DEMONE MIŁOŚCI NAD PROGRAM: **POGRZEB S. p. por. ŻWIRKI i inż. WIGURY, Marszałek J. Piłsudski na powrocie 1 p. p. w Wilnie i t. d. Najnowsze tygodnik Paramount'u i PAT'a.** Początek o godz. 4, 6, 8 i 10, w święta i 2-jej

ŻAR KRWI Najpotężniej film egzot. z krainy błądliwej i słowia w najpoczytniejszej pow. Blasco Ibaneza

DEMONE MIŁOŚCI NAD PROGRAM: Najnowsze aktualja dźwiękowe. Paramount'u i PAT'a. Początek o godz. 4, 6, 8 i 10, w święta i 2-jej

OBWIESZCZENIE.

Zarząd Towarzystwa Kredytowego miasta Wilna niniejszem podaje do wiadomości dłużników, wierzycieli i innych osób zainteresowanych:

1) że za nieuiszczenie zaległości i innych należności z pożyczek przez Towarzystwo wydanych odbędzie się w lokalu Towarzystwa przy ulicy Jagiellońskiej 14 w Wilnie, w obecności Komitetu Nadzorczoego i Zarządu Towarzystwa, licytacje publiczne niżej podanych nieruchomości, położonych w mieście Wilnie: pierwsza — 7 listopada 1932 roku, a jeśli pierwsza nie dojdzie do skutku, druga — 25 listopada 1932 roku.

Table with 9 columns: Lp. Nr., Kto, Adres, Cena, Cena, Cena, Cena, Cena, Cena. Lists various properties and their auction prices.

SKLEP OBUWIA Wł. Czaplńskiego Wilno, Dominikańska 8, — filja Wielka 13

Pracownia OBUWIA M. DRZEWIŃSKI Bonifraterska 6

DRZEWKI I KRZEWY OWOCOWE odporne na mrozy, wyhodowane na miejscu

Drzewka owocowe — szczepy polecają w wielkim wyborze z własnych szkółek

Obwieszczenie. W myśl § 83 Rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 26. VI. 32 r.

Obwieszczenie. Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie, V-go rewiru, Julian Mościcki, zamieszkały w Wilnie, przy ulicy Wileńskiej Nr. 25 m. 10.

DRUKARNIA I INTROLIGATORNIA „ZNICZ” WILNO, Ś-TO JAŃSKA 1, TEL. 3-40

KAŻDE OGŁOSZENIE najskuteczniejszą pomocą jest tym, którego ogłaszający się wyłącznie w najpoczytniejszym piśmie „KURJER WILEŃSKI”

Dr. GINSBERG choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe Wileńska 3 tel. 567.

Docent U. S. B. Dr. Med. Marjan Mienicki po powrocie i przeprowadzeniu się wznowił przyjęcia chorych

Akuszerka Maria Laknerowa przyjmuje od 9 do 7 wiesz. Lica Kasztanowa 7, m. 5.

Akuszerka M. Brzezina przyjmuje bez przerwy przeprowadzając się Zwierzyniec, Tom. Zana na lewo Gedeimnowską

Języki obce niemiecki, francuski, włoski (konwersacja), oraz klasyczne łacina i grecki.

POKÓJ duży, jasny z umeblowaniem lub bez w dobrym punkcie miasta do wynajęcia.

Do wynajęcia pokój słoneczny, ze wszelkimi wygodami w domu Nr. 10 m. 6.

Poszukuję dobrej, religijnej, inteligentnej, starszej pani — wychowawczyni do córki — uczennicy gimn.

POTRZEBNY chłopak (do nauki) do pracowni fotograficznej Leonarda Siemaszki

Poszukuję pracy z zawodu ślusarsko-mechan. Łaskawe oferty kierować: zaułek Śniogowy 4, m. 16

Pełnokwalifikowany germanista-filolog przyjmie waku. godziny. Wiadomość w Administr. „Kurjera Wileńskiego”

Zgub. książ. wojsk. wyd. na imię Girsza Białogrodzkiego — unieważnia się.

Unieważniam Index U. S. B. 2154 wyd. na imię Lejb-Dawid Herzman

WIRGIL MARKHAM.

DJABEL KUSI. (THE DEVIL DRIVES).

Powieść amerykańska. Przekład autoryzowany z angielskiego. — Nie wiem, bo za sto lat mnie nie będzie. Ale czyni ludzkie nie opiera się na takiej zasadzie i logika lu dzka tak nie rozumie.

Veen patrzył na mnie ze strachem i jednocześnie politowaniem. — Proszę bardzo — rzekł uprzej mie. Przysiadłem na rogu stołu.

nie zapominając. To jest dwa. Rozumie pan? Dwa. Popatrzył na mnie badawczo i nie odpowiedział. — Ona powiedziała dwa. To, co pan powiedział przed chwilą, że gdy by pan wiedział, w jaki sposób zagad kowi goście wyszli z chaty, zostawisz w niej kapitała, to pan odgadł resztę bez trudności — to stanowi dru gie dwa. Rozumie pan?

nosa. Byłem pewny, że on sam nie uporałby się z tem przez sto lat. — Pedziłem do miasta jak na skrzy dach, śmiejąc się i wymachując ręką mi, jak rudy Saunders. Jobson do trzymował mi kroku. Nie posiadał się ze zdumienia, ale milczał. Czuł po moim iastroju, że i takbym mu nie powiedział.

rychtuje maszynę, wielmożny panie. — Idę się zapakować — odparłem. — Za dziesięć minut jedziemy. — Pan odjeżdża? — zapytał żalost nie Jobson. — I już pan nie wróci? — Prędeż, lub później przyjacielu! Ledwie się zapakowałem, Charlie zajeżdżał z hukiem i brzękiem.